

N:o 9.

Redaktör och utgivare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 1 Maj 1889.

Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre.
Annonspis: 10 öre petitraden. Bilaga I: 80 öre.

Årg. 9.

Alice Barbi.

Att döma af de stora framgångar denna italienska konstnärinna vunnit öfver allt hvar hon låtit böra sig ha vi att i henne göra en angenäm bekantskap, då hon nu inom kort låter höra sig här i Stockholm. Vi ha därför nu till de uppgifter om konstnärinnan, dem vi i förra numretlemnade, velat ytterligare göra några tillägg, då vi i dag för våra läsare framställa hennes bild, och meddela några omdömen om henne från ställen der hon på senare tid konserterat. Då vi nedskrifva detta befinner hon sig, på väg till oss, i Köpenhamn, der hon medverkar på en filharmonisk konsert. Hon åtföljes på sin konserttur af en pianist hr José Vianna da Motta af portugisisk börd och född å ön St. Thomas. Denne konstnär har i ansedda utländska tidningar vunnit beröm för sitt spel.

Vi ha nämnt, att fröken Barbi är född i Modena 1861, dotter af en violinprofessor och elev af prof. Zamboni i Bologna, som gaf henne den första sängundervisningen. Sedermera har hon dock mest utbildat sig genom sjelfstudium och genom att i sitt hemland höra och personligen göra bekantskap med utmärkta sängkonstnärer. Särskildt hade hon tillfälle dertill hos prinsessan Ida Corsini de Horence, i hvars palats hon egde sitt hem under flere år af sin första ungdomstid, der ansedd som »barn i huset.» Den unga sängerskan uppträdde första gången i Rom på en konsert i Qvirinalen, och sedan

dess har hon i den konstälskande italienska drottningen haft en välvillig gynnarinna. Utom Italien synes hon ej så länge ha varit bekant. En Frankfurttidning af d. 22 jan. 1887 omtalar henne efter uppträdandet derstädes såsom »ny för de tyska konsertsalarne» Samma år, kunna vi se af de kritiker vi ega att tillgå, uppträdde hon i Petersburg i mars, i Strassburg under oktober, och senaste kritiken läsa vi i »Neue freie Presse» för den 14 mars detta år efter hennes konserterande der. »Signale» yttrar om detta uppträdande: »På en i härvarande konsertlif sällsynt framgång kan sängerskan fröken Alice Barbi blicka tillbaka. Hon gaf efter kort mellanrum sin tredje mycket

besökta konsert och har genom sitt särskilda älskvärda konstnärsskap vunnit en stor skara beundrare.»

Öfverallt har man prisat hennes väljudande röst och utmärkta sängkonst samt det ädla, enkla och smakfulla föredraget, speciellt i de gammal-italienska sänger, som äro egendomliga för hennes repertoar. Den ofvan omtalade kritiken i N. Fr. Presse är skriven af den bekante musikdomaren Edvard Hanslick och vi vilja med anförande af densamma afsluta denna vår presentation af sängerskan och hennes konstnärighet. Hanslick skriver:

»Ur det musikaliska virrvarr sista veckorna medfört se vi två nya förnämna gestalter framträda, dem publiken genast vid första framträdandet skänkte sitt erkännande och sin stora gunst: sängerskan Alice Barbi och pianisten Stavenhagen. Fröken Barbi förfogar öfver en mjuk, sympatisk, ej särdeles omfångsrik mezzosopran, som hon behandlar med stor konst. Att rösten icke mer är i sin första blomstring, därför godtgöras vi med den gyllne frukten af dess konstnärliga fulländning. I de alla grannlåter saknande ariora af Astorga och Alessandro Scarlatti uppenbarade fröken Barbi skatter af en nästan förgången klassisk sängkonst: en lugn, ädel tonbildning, oförliknelig ekonomi med andhemtningen, det skönaste portamento i tonens ansvällning och aftagande, framför allt den enkla storhet i föredraget, hvarförutan dessa gamla arior ej äro tänkbara eller njutbara. Liksom det patetiska uttrycket, så har hon äfven det glada, skämtsamma i sin

Alice Barbi.

makt. Paisiello's sång »La Zingarella», ur hvilken den neapolitanska musikens hela naiva lefnadsfriskhet ler emot oss, kan man ej få höra vackrare. Barbi är der verkligen »la Zingarella graziosa, accorta e bella», såsom det heter i sången. Derjemte håller hon dylika skämtsånger fria från all vulgär bismak, likasom öfver hufvud nobless i föredraget synes vara särskildt karakteristiskt för hennes individualitet, hvilken stilart hon än sysselsätter sig med. Med samma tekniska fulländning och goda uppfattning sjöng fröken Barbi några sirliga romanser af Monsigny och Bizet som vidare sånger af Mozart, Schubert och Schumann. Förträffligt, ja gripande, ljödo dessa oss så bekanta sånger från hennes mun. Schumanns »Widmung», Schuberts »Rastlose Liebe» sjöng hon med öfversvallande lidelsefull värme och den renaste tekniska framställning. Och för den känslofulla melankolien i Schuberts »Vägvisaren» fann hon ej blott den riktiga tonen, utan hennes uttrycksfulla naturliga musik gaf äfven åt stället: »Ein Weiser seh' ich stehen unverrückt vor meinem Blick» en öfverraskande åskådlighet. — Vi hafva i Alice Barbi lärt känna en sångens mästarrinna af en själf, egenartad konstnärsfysionomi, af hvars nästa konsert vi ha skäl att vänta oss stort nöje.»

Äfven vi ha, efter en sådan dom af den ansedde kritikern, skäl att med intresse emotse fröken Barbis första konsert här i vår hufvudstad, som hon nu första gången gästar, och dit vi önska henne välkommen.

Prinsessan Eugenie.

Den ädla furstinna af vårt konungahus, hvilken i dessa dagar gått ur tiden efter en lefnad rik på lidande för henne sjelf, på välsignelse för andra, genom den stora människokärlek och välgörenhet, som var hennes lefnads sköna mål, hade äfven ett varmt hjerta för konsten, särskildt tonernas sköna konst, ett arf från hennes höge fader, och som äfven tillfallit hennes bröder, i rikaste mått den af henne så älskade och med henne sympatiserande brodern, sångarfursten prins Gustaf. Det är därför i sin ordning att äfven Svensk Musiktidning egnar några ord åt hennes minne med erkännande af hennes kärlek till tonkonsten, som skänkt hennes lif mången glädje och tröst, och hvars odling burit frukt i tonsättningar af henne, vittnande om musikalisk begåfning, om ädel känsla och smak, ehuruval de icke intaga något högre rum bland tonkonstens alster.

Våra dagliga och illustrerade tidningar hafva nyss återgifvit den hädangångna furstinnans bild och tecknat hennes lefnadsöden, det vore därför öfverflödigt att här upprepa det samma. Vår minnesgård må blifva att framställa hennes musikaliska verksamhet, så vidt densamma är oss bekant genom af henne i tryck utkomna tonsättningar, dem vi här anföra efter hufvudsakligen kronologisk ordning.

Först möter oss då följande pianostycken:

La Prière, komponerad 1844, således redan vid 14 års ålder. — *Tullgarns-galopp* (1853) — *Drottning Josephinas Polonaise* (1854). — *Louisa-vals*. — *Sorg-marsch*, komponerad till minne af Drottning Louise af Sverige och Norge, arrangement för piano och 4 händer (Abr. Lundquists förlag.) Drottning Lovisas död inträffade, som bekant, d. 30 mars 1871;

Flerstämmiga sånger: *Farväl* och *Aftontankar*, kvartetter för mansröster till ord af henne sjelf. — *Andeliga kvartetter* för sopran, alt, tenor och bas med ord af henne sjelf. 1. »Korsvägen», tillegn. Louise Stenhammar f. Rudenschöld, 2. »Den gode herden» (Davids Ps. 23), tillegn. fru O. Elfving f. Nordblom, 3. »Skymningstankar», tillegn. Math. Lejonhufvud, f. Stackelberg, 4. »Den troende brudens pilgrimsång», tillegn. frih. Dina Hierta, f. Norström. De båda förstnämnda sångerna äro komponerade 1879, de båda sista 1883.

Sångduetter: *Die Glocken*, duo för sopran och tenor, ord af J***** (Drottning Josephina) komp. 1862 och sedan synlig i en tysk illustrerad tidning. — *Till vägen*, duo för sopran och tenor, ord af tonsättarinnan, — *Andalusisches Ständchen*, komponerad för piano af Albert Jungmann, arrangerad som sångduett under namn af *Hemkomsten*, tillegn. H. M. Enkedrottningen Josephine, (1864).

Solosånger: *Novemberqällen*, romans vid piano med ord af Böttiger (1862). — *Andeliga sånger*, till ord af henne sjelf, innehåll: 1. »Guds frid», tillegn. Mlle Cec. Fryxell; 2. »Blick på tidens tecken», tillegn. dr Fjellstedt; 3. »Solnedgången», tillegn. Fru Ottonie de Maré, f. Ramsey; 4. »Afsked från flyende året», tillegn. frök. Adèle Rudenschöld. Sångerna, komponerade 1878, äro utgifna af Evangel. Fosterlandsstiftelsens Expedition. (Pris 1 krona.)

Prinsessan Charlotta, Eugenia, Augusta, Amalia, Albertina, enda dottern af kon. Oscar I och drottning Josephina, föddes i Stockholms slott den 24 april 1830 och afled der den 23 sisl. april. Sedan 1859 var prinsessan Eugenie räknad bland första medlemmarne af kgl. Musikaliska akademien.

Ur J. N. Ahlströms anteckningar

från en resa i utlandet 1845—46.

Nämnda anteckningar af den bekante kapellmästaren vid Stjärnströmska Mindre teatern o. a, pianoläraren vid kgl. teatern etc., tonsättaren Jakob Niklas Ahlström (f. 1805 d. 1857) hafva benäget lemnats oss till genomseende, och torde de utdrag som här följa, hufvudsakligen rörande Ahlströms vistelse i Berlin och konserterande der, samtidigt med och biträdd af Jenny Lind, kunna intressera våra läsare. Anteckningarne, eller dagboken i fråga, börja med resan från Stockholm d. 30 Okt 1845 och sluta med 28 Jan. 1846. Hemresan öfver Stralsund skedde i medlet af samma månad. De af oss gjorda utdragen följa här:

Fredagen d. 28 November.

Jag har ej råd att besöka m.me Christianis*) Concert i afton, och jag tror att många blifva hemma i afton från samma concert, eller åtminstone se sig om på annat håll; ty det lär ej just vara så rart, som hon bjuder på, men hon tar deremot bra nog för sina biljetter, nämligen 1 Thlr 15 Sgr. — I dag har jag besökt mlle Lind men kom för sent, hon hade redan åkt ut, hvarför jag tog mitt parti att gå och helsa på capellm. Moeser, hos hvilken jag pratade så länge, att han aldeles glömde sitt kapell i dag, så att en af kapellisterna infann sig kl. $\frac{3}{4}$ 1 för att fråga om de nu kunde få gå sin väg, då gubben blef rätt brydd, men tog sig för att skylla på mig, och jag fannt för godt att hålla med om saken. — Gubben är bra beskedlig mot mig, han har nu erbjudit sig att icke allenast låta uppskrifva mina affischer utan äfven besörja om deras tryckning samt anmälan uti polisen jemte flera högst viktiga saker. — Sedan jag väl har gifvit min första concert, skall jag taga mig en språklärare, ty jag behöfver det ganska väl: Nog kan jag temligen reda mig, när jag får tala sjelf, men jag har ganska svårt att förstå, när andra tilltala mig. Jag får till den grad spetsa mina öron, att det riktigt värker uti dem af ansträngningen. — I afton är det repetition på Friskytten, som skall gifvas om söndag och hvaruti mlle Lind spelar Agathas roll, jag har betingat mig en biljett af henne, få se om hon har någon att gifva mig, då jag hoppas åter att få något att skriva om. — I morgon ämnar jag afgöra om concertsalen och får således gå till Lind i god tid, ty längre får jag icke uppskjuta, så vida concerten skall blifva d. 13 December. Det skall bli komikt att höra tyska Choristerna sjunga svenska; dock har jag gjordt allt för att så skriva mitt modersmål att det skall gå in i deras dumma

*) Menas väl Lisa Christiani, elegant violoncellspelerska, f. 1827 i Paris, d. 1853.

skallmejor, så har jag t. ex. skrivit följande vers på efterföljande vis:

Och Walkyrian höjer fanan

På de fält der hon fordom var skyddande gäst. —

A walkyrian höjer fanan

på de fält där hon fordom var *schyddande jässt* ty eljest skulle de hafva sjungit så här: *skiddande gässt*, och det hade låtit besatt. —

Lördagen d. 29 November.

Det har varit en nyttig dag. — På förmiddagen var jag hos m:lle Lind och uppgjorde icke allenast alla hennes sångnummer till concerten, hvilka icke blir mindre än 9 stycken, utan äfven mottog hennes löfte att assistera mig med nödiga penningutgifter i och för concerten. — Hon viste mig nu äfven en skriftlig tillåtelse från Directionen att sjunga på mina conceter. — Hos henne var jag från kl. 10 till 12 f. m. hvar-efter jag gick till Hofrådet Esperstedt för att begära tillåtelse och få begagna Schauspilhaus-salen, hvilken jag erblåller mot vilkor att dessförinnan erlägga 75 Thaler, hvilka jag skall gå till m:lle Lind om måndag för att få, och sedan skall det gå som en dans. — Alla hennes sånger har jag på eftermiddagen arrangerat för Orkester och nu återstår blott att utskrifva stämmorna dertill. — Ehuru salen rymmer 1500 personer, så tillåter den förbannade polisen icke att man får sälja mer än 900 biljetter, det är ju skamligt i högsta grad, orsaken är den att polisen fruktar för någon olyckshändelse och för trängsel — det kan vara rätt nog, men halfva salen står emellertid tom. —

Söndagen d. 30 Nvember.

I dag är ingenting mera att omnämna, än att jag sett Friskyttan på Operan, och det kan också va a nog för en dag, ehuru jag ej plottrar bort ett par sidor i och för beskrifningen härom, likasom jag gjorde för Catharina Cornaro. Dock får jag säga, att jag haft en obeskriflig njutning att höra denna gudomliga musik, utförd på ett sätt, som ej lämnar något öfrigt att önska; många skiljakligheter i afseende på tempo här och i Stockholm anmärkte jag — Capellmästar Berwald tager i allmänhet allt för hastigt tempo, och må följande, tjena som bevis: när Friskyttan gifves i Stockholm, tages vanligtvis en förpjes till den, och hela spektaklet går dock på 3 timmar och knappt det en gång. — Här gick Friskyttan ensam på 3 timmar och man kunde knappast räkna några Entreakter; de voro högst korta; detta torde tillräckligt bevisa, att tempos tagas långsammare. — Dekorationen uti 2 akten uti vargklyftan med sina trol-lerier var här uppsatt med en fulländning, som var förvånande. — Vid de särskildta kulorna stöpning såg man saker, som voro hiskeliga — här krälade ormar och ödlor m. m. öfver teatern, hiskliga spöken uppstego ur jorden och försvunno eller förminskade sig, på hvad sätt var ej möjligt att komma under fund med. När den vilda jagten skulle komma, så var det icke

såsom i Stockholm, en benrangelshär, som drogs fram öfver teatern, utan man såg den komma upp i luften, der molnen bildade sig till benrangelsjägare som med sina benrangelshundar jagade benrangelsvilddjur, och det hela var eldrödt och genomskinligt. — Deremot voro alla de öfriga dekorationerna, såsom familjesalen, Agathas kammare m. m. tarfliga, och ej jemförliga med dem uti Stockholm. — Vare detta nog sagt om Friskyttan, och härmed hafva vi äfven sagt allt hvad som kommer att sägas om november månad. Den har, i det hela taget varit en usel månad, ty den har icke inbringat någon enda styfver, och icke ett enda bref hemifrån, hvilket jag dock borde kunnat påräkna. — De börja nu att känna igen mig på posten och bara jag visar mig vid luckan, så får jag samma svar, som Dahlqvist och Stjernström fingo, neml. *keine Brief!!* — Farväl således du lumpna, sysslolösa, penningfattiga, mellanåt-treffiga, dessemellan-otreffiga och sumpiga, samt hårdlifvade månad! Jag hoppas att vi nästa gång skola träffas i gamla Sverige, och väntar af dig, att du, för gammal bekantskaps skull, ej möter mig med sur min, såsom du gjorde denna gången, då du mötte mig mellan Calmar och Ystad, i sällskap med en hop vandrande, sjö-sjuka kamrater. När du träffar bror din, Oktober, så helsa honom så mycket ifrån mig och tacka honom för hans treffiga sällskap från Stockholm, samt önska honom lycksam resa och bed honom icke förkyla sig under vägen. — Nu punkt och sedan slängen.

Måndagen den 1 december.

Oscarsdagen i Sverige — här har den ett annat namn, jag mins ej hvad — dock för mig är det Oscarsdagen, således får jag rimma med Askenboms vers:

På denna dagen
Af fröjd betagen
Förutan krus
I detta hus
Af glädjernas,

annat rus kommer naturligtvis ej ifråga, så vida jag ej skulle slutligen blifva så nykter, att vatten kunde rusa mig. Det starkaste jag nu förtär är snus och detta kan ej gerna rusa, isynnerhet då man är så van att förtära det, som jag är. Men nu måste vi icke uppehålla oss med småsaker. Kl. 10 var jag hos m:lle Lind för att bedja henne assistera mig med de 80 thaler, som måste i förskott erläggas för salen och till orkesterns pensionskassa, men hon hade ej några penningar inne, utan lofvade mig bestämdt att få i morgon förmiddag. Emellertid gingo vi igenom hennes solostycken, som jag nu arrangerat för orkester och hvar-med hon var högst belåten. Hon behöll det reglementet, som jag fick af teaterintendenten, och som innehöll den punkten, att jag ej finge till min konsert sälja mer än 900 biljetter; hon

ännade taga det med sig till intendenten och försöka att gräla sig till åtminstone så mycket som 300 biljetter, så att jag möjligtvis kunde få sälja 1200 stycken, får se hur det ville lyckas för den hederliga flickan. Hon svor ordentligt öfver de intriganta Ty-skarne. Under det vi höllo på att språkas vid, anmältes en främmande, hvars namn jag ej riktigt hörde, och in trädde en spänslig man, som tycktes vara omkring 40 år, med knollrigt hår och något magerlagdt ansigte men dock frisk hy, han gjorde en mycket djup kompliment för Jenny och en dito dock mindre djup för mig, hvar-efter m:lle Lind presenterade oss för hvarandra, och jag kan icke neka att det klack i mitt innersta, när jag hörde mannens namn, som var *Mendelsohn Bartholdy*; således stod jag ansigte mot ansigte med Europas troligtvis störste kompositör; man kan således föreställa sig mitt läge eller rättare sagt min ståndpunkt, ty jag stod just i ordning att gå min väg med hatten under armen. Han yttrade några ord om sin fägnad att göra bekantskap med min nordiska folkmusik, hvarefter jag tog mod till mig och yttrade (på min obegripliga tyska) min tillfredsställelse att få göra personlig bekantskap med en man, hvilken jag redan förut i hans härliga skapelser kände. Nu hade jag gerna velat qvarstanna, men jag hade gunås redan tagit afsked af m:lle Lind och det passade sig således ej att längre uppskjuta mitt aftagande, som också straxt derpå försiggick. Ja, det är en föresatts, som jag skall hålla, nemligen att så snart jag gifvit min första konsert, så tar jag mig en student, som skall lära mig tyskan, så att jag med mera lätthet kan tala språket, och sedan skall jag uppsöka och göra bekantskap med alla musikaliska storheter som finnas här i staden, och de äro icke få, neml. Mendelsohn, Spontini, Meyerbeer m. fl., som jag nu ej har tid att uppräknas. Jag skall visa dem mina kompositioner och utbedja mig deras yttrande öfver dem, och utfaller detta icke till min fördel, så ger jag fan all komposition och sträfvar att kunna arbeta upp mig till en skicklig kormästare — kormästare ja, så heter den nya hoppets stjerna, som uppstigit på min horisont. Lyse den med aldrig fördunklad glans! —

Lördagen den 13 dec.

Repetitionen med min nordiska musik började kl. 9. 1:sta numren som repeterades, mötte många hinder, ty dels voro noterna, genom den sakramentska bokbindarens förvållande, så otydliga, att violinisterna genast började med att göra anmärkingar deröfver, ja till och med gingo så långt, att de knappast ville åtaga sig att spela dem, och hade icke lyckligtvis kapellmästaren Taubert varit närvarande, så Gud vet hur det hade gått, men han språkade

länge och väl med dem, och slutligen finga vi äntligen börja, men nu mötte hindret n:o 2, neml. de särskildta repriserna, ty stämmorna voro olika utskrifna, en följd utaf, att jag utskrifvit dem på olika tider, hvilket haft den följd att jag ej kommit ihåg från den ena gången till den andra, hur jag tecknat omtagningarne; emellertid hjälpte vi upp saken dermed att vi öfverenskommo derom, att jag skulle vända mig om för hvarje gång ett stycke skulle sluta och ett annat börja, hvar på vi finga det att gå ihop. Denna fördömda n:o 2, Svenska Folkdansar, gingo vi således igenom icke mindre än fyra gånger för att blifva hemmastadda med dem. De öfriga sakerna voro ordentligen utskrifna och gingo därför lättare. Mlle Linds solonummer genomgingos derefter och gingo bra och slogo särdeles an. Madame Birch-Pfeiffer var närvarande vid repetitionen och var särdeles trakterad. Karlkörerna gingo äfven temligen bra på repetitionen, men så mycket observerade jag, att orkestersakerna ej här gjorde någon furore och fruktade således för koncerten. Mamsell Lind var högst missbelåten, att jag ej hade tagit större orkester än fyra i hvarje violinstämman, samt att kören bestod endast af 8 personer, och jag får medgifva, att det var högst farligt, men här hade snålheten bedragit visheten; nu kunde det emellertid icke hjälpas. Kapellmästaren Taubert erbjöd sig att på concerten hålla sig uti orkestern för att hjälpa mig — och detta behöfdes också i sanning, ty det var mycket svårt för mig, att så litet hemmastadd uti språket som jag är kunna fullkomligt reda mig. Från repetitionen gick jag i sällskap med mag. Carlberg att äta middag samt dricka kaffe. Sedan var det tid att gå hem och raka, tvätta och kläda sig samt i ro tänka öfver allt som skulle göras på concerten m. m. Kl. 1/26 gick jag upp till salen.

Concerten. Småningom började orkestern och publiken att infinna sig, — min oro ökades i samma mon, som tiden till begynnelsen närmade sig, slutligen kom Taubert, hans närvaro och tröstande ord lugnade mig dock något. Efter honom kom mlle Lind, och medan vi tre höllo på att orera derinne uti ett rum innanför concertsalen, så kom kapelldrängen och anmälte, att kungen var redan kommen, och nu var det ingen tid längre att prata, utan jag måste skynda mig ut för att göra den öfliga bugningen och derefter började första numren, som verkligen gick ganska bra, men ingen applåd följde. Detta, så obetydligt i sig sjelft, gjorde mig dock betydligt nedstämd. Härpå följde sångkvartetter 3 stycken och nu vankades dock en applåd. Nu inträdde mlle Lind, under en skallande applåd och började sina tre första visor under ett allmänt

jubel. Så skedde hvarje gång hon sjöng, och Dalpolskan måste hon sjunga da capo. Orkestersakerna tror jag allt voro omtyckta, ehuru icke applådissementer vankades till mera än min första polksamling. Måndagens tidningar skola väl underrätta publiken om den varit belåten med dem eller icke. Hvad som emellertid är säkert, är att jag vågar hoppas att publiken ej hade skäl att vara missbelåten med sin afton, ehuru jag tar för afgjort att en konsert, bestående af bara nordisk folkmusik, ej lär gå en gång till, såvida icke folket går för mlle Linds skull. Jag ämnar således, i fall jag skulle komma att gifva ännu en konsert, att på densamma gifva egna kompositioner samt något litet af nordisk folkmusik och jag tror detta skall mera slå an, ty nordiska visorna kunna ej hafva något särdeles intresse för tyskar — helst de flesta melodierna gå uti moll, och detta är tyskarnes fasa. — — —

Söndagen den 14 Dec.

Det har sitt stora agrement med sig, att på en främmande ort träffa sina landsmän, synnerligen om dessa äro treffliga och umgängsamma, men uti detta agrement ligger dock ett desagrement, neml. man glömmar allt det lilla af det främmande språket man möjligtvis kunnat inhämta, ty nu vill man blott tala det kära modersmålet. Nu har jag under hela tre dagars tid ej talat två tyska ord, utan blott svenska, ty under hela denna tid har jag umgått blott med landsmän. I dag har jag varit på operan och sett *Stradella*, för hvilken jag framdeles då tiden bättre medgifver skall redogöra, ty efter min hemkomst från detta nöjet, väntade mig ett ännu större, neml. läsning af svenska tidningar, hvilka svenska ministern på aftonen hade haft den utmärkta godheten att skicka mig, och detta har nu sysselsatt mig halfva natten. Efter som klockan nu är 2 på morgonen, så nödgas jag inskränka min redogörelse för denna dagen till endast en enda märkvärdighet, neml. den, att jag på eftermiddagen hade det utmärkta nöjet att ifrån h. mt. emottaga 20 fredriksdorer, hvaröfver jag lemnat åt budet ett tacksamt qvitto, adresserat till hans majestät i egen hög person. Ett ganska vackert honorarium på 200 rdr b:ko svenska penningar.

Lördagen den 3 Jan.

I dag har jag varit hos mlle Lind och språkat länge med henne, och följden blir troligtvis, att jag snart reser till Sverige tillbaka, ty hon skall sjelf gifva en konsert med det snaraste och ämnar då begagna de folkvisor, som hon fått af mig, och hvilka hon benämner *sina*, dock detta gör egentligen ingenting, jag kan lätt förskaffa mig andra igen. Emellertid är det ganska förargligt att jag ej kunde få gifva mina egna kompositioner härstädes. Förmodligen har Rellstabs sista ord

uti recensionen öfver min konsert, kommit henne på den idéen att resa på nordisk folkmusik, ty hon yttrade att hon ämnar snart resa härifrån. Nu gissar jag att hon med den förut omnämnda spottstyfvern ämnar sätta härvarande teaterdirektion i förlägenhet och helt tvärt bryta sitt kontrakt. Nu kan jag således få tillfredsställa min böjelse att resa hem, då jag rimligtvis ej mera kan uträtta härstädes. I morgon skall jag noga göra mig underrättad, hvilken väg jag för billigaste priset kan resa hem, antingen öfver Stralsund eller Hamburg.

En anmälan af den blifvande Ahlströmska koncerten hade åtta dagar förut varit synlig i Voss. Zeitung, författad af Ludv. Rellstab, som bl. a. skrifver följande: »En ganska egendomlig, intressant, i hög grad fängslande musikalisk underhållning är snart att förvänta. Det är bekant hur rikt Sverige är på sköna folkvisor och folkmelodier. En svensk musiker, hr Ahlström, kommer innan kort att på en konsert låta höra ett urval af dem, dels för orkester, dels för mansröster och dels för solosång, denna öfvertagen af fräul. Lind. Det är känt hvilken tjusningsmakt denna svenska sångerska utöfvar med föredrag af svenska sånger».

Då det torde kunna intressera våra läsare att känna det fullständiga programmet till denna på sitt sätt märkliga svenska konsert i den tyska hufvudstaden intaga vi här detsamma:

Första afdelningen: 1. Svenska nationaldanser, samlade och arrangerade för orkester af konsertgifvaren. 2. Svenska folksånger för manskör — tysk text. 3. Sv. folksånger: a. fr. Västergötland, b. fr. Södermanland, c. fr. Uppland, föredragna af fräul. Lind med orkester. 4. Sv. bonddanser för orkester. 5. Sv. folksånger för kör — tysk text. — Andra afdelningen: 6. Sv. folkspel (Volks-spiele) för orkester. 7. Sv. folksånger, föredragna af fräul. Lind, med orkester. 8. Studentsånger från Uppsala, körer — svensk text. 9. Sv. Bonddanser för orkester. 10 Sv. folksånger, föredragna af fräul. Lind, med orkester: a. från Gotland, b. »Schäferlied» från Norge, c. från Norrland. — Priset var 1 thaler 15 Sgr. för numrerad plats.

Pianot.

Historik öfver dess uppkomst, samt om utvecklingen af stilen och tekniken för detta instrument.

II.

Utveckling af stilen och tekniken

(Forts. fr n:o 6)

Pianoteknikens historia omfattar tre epoker. Den första begynner med bildandet af en egen, ifrån den herskande strängt kontrapunktiska och kyrkliga

vokalmusiken sig frigörande instrumentalmusik och har sin höjdpunkt i mästarne Couperin, Seb. Bach och D. Scarlatti; den andra sträcker sig till Mozart och Clementi; den tredje epoken slutligen utgår från sistnämnda mästare och sträcker sig ända till nutiden, och vi kunna beteckna den såsom »epoken för hammarmekanismen». Om vi i den första epoken vilja göra en tydlig skilnad mellan en engelsk, italiensk, fransk och tysk skola, så förneka vi dermed icke att dessa skolor på hvarandra utöfvat starkt inflytande, att de blandat sig med hvarandra och stundom alldeles uppgått den ena i den andra. I hänseende till den tekniska sidan är ju utvecklingen och utbredningen af pianovirtuositeten alltid en följd af individuell förmåga och påverkan, ej af någon speciellt nationel egendomlighet. Det är tydligt att om mästare sådana som Scarlatti, Couperin, Bach, Mozart, Clementi Chopin, Thalberg och Liszt bildade skolor, detta ej i ringaste mån stod i sammanhang med deras nationela härstamning. Icke dess mindre erbjuder sig såsom lämplig för den historiska öfverblicken indelningen i en engelsk, en italiensk, en fransk och en tysk skola, åtminstone för den första epoken.

England. På den tid då i andra länder orgeln och klaveret delade samma vid vokalmusiken bundna stil hade i England redan en egen klaverstil banat sig väg. Härtill bidrog väl mest den stora förkärlek man i de högsta kretsarne hyste för »Virginalen.»*) Redan omkr. 1550 sysselsatte kon. Edvard VI tre virginalspelare i sitt musikkapell, och Fitz William-museum i Cambridge eger ett manuskript, »Queen Elisabeths' Virginalbook», hvari stycken äro upptecknade, hvilka — uttryckligen bestämda för klaver — äro författade af engelsmännen Tallis, Byrd, Giles, Farnaby och Dr. Bull, som man tillskrifver kompositionen af »God save the King». Tonsättningarna hos dessa i 2:o hälften af 16:de århundradet verksamma män framträda såsom lättfattliga, organiskt bildade och i allmänhet populärare än andra kompositioner från denna tid, men verka äfvenledes enformigt, alldenstund de sakna djup och hvarje modulatoriskt eller rytmiskt behag. Variationformen nyttjas med förkärlek och de tekniska fordringarna äro redan temligen stegrade. Det tidiga framträdandet hos denna skola väcker förvåning, så mycket mer som engelsmännen derefter icke utöfvade något inflytande på musikens fortsatta utveckling och särdeles beträffande klaverspelet. Vi vända oss därför till det land, der den kontrapunktiska vokalistilen hos Nederländerne, hvilka, lik

apostlar utbredde den samma öfver allt, lärande och utöfvande densamma, genom *Palestrina* skulle komma till skönaste förklaring och blomstring.

Italien. Den venetianska skolan, som hvars grundläggare räknas den store nederländaren Adr. Willaert, sedan 1527 kapellmästare och organist vid st. Marcus i Venedig, († 1562), liksom hans yrkesbröder, efterföljare och lärjungar: Buus, Mèrulo, Parabosco, A. och G. Gabrieli, löste smärningom de band som fjettrade instrumental- och vokalmusiken, ty dessa mäns kompositioner, dessas Ricercari (fugans förelöpare,) deras Toccato o. s. v. om också endast egande historiskt intresse, låta tydligen framträda en sträfvän att bryta väg för en friare och individuellare riktning.

Blef derigenom grundstenen lagd till en verklig orgelstil, så gick det dock om en ganska rundlig tid innan klaveret blef behandlad på ett sätt som svarade emot dess natur och egendomlighet. Med den firade organisten och cymbalisten Frescobaldi, född 1587 — efter nyare forskningar 1583 — död 1644 i Rom, och ännu mera med den likaledes i Rom länge verkande Pasquini (1637—1710) och hans lärjungar Durante och Gasparini, löste sig mer och mer den venetianska skolans kontrapunktiskt tillsnörda äfven för klaveret använda satsform. Att härtill uppkomsten af det musikaliska dramat omkring 1600 i Florens och dermed också melodien, korteligen musikens förverldsligande öfverhuvud i hög grad medverkat framgår så mycket mer deraf, att vid de dramatiska föreställningarna i Florens klaveret redan begagnades till solosången och vid samma tid infaller uppfinnandet af generalbas-skriften, hvars praktiska användande redan i och för sig utesluter ett rent kontrapunktiskt behandlingssätt. Så högt man än kan ställa det derigenom uppnådda framskridandet, var det dock först med Domenico Scarlatti, född i Neapel 1683, död derstädes 1757 (följaktligen en samtida till Bach och Handel) som en företeelse trädde i dagen, hvars betydelsefulla glans icke blott fördunklade allt det föregående utan som ännu i den närvarande tiden strålar oförminskad. Scarlatti, lärjunge till sin berömda fader Alessandro Scarlatti (den »neapolitanska skolans» grundläggare) och äfven till Gasparini, kanske ock Pasquini, utvecklar en så frisk och behagfull bildningskraft, en så harmonisk satsbyggnad och pikant rytmik, att hans verk oakadt sin knappa tematiska tillskränning och den ringa fylligheten i stämmorna ännu väcka beundran och njutning till och med i konsertsalarna. Han banade vägen för den moderna sonatformen. Visserligen förekommer den ännu ensatsig och innehåller blott ett tema men sönderfaller likväl i två bestämda delar, af hvilka den första slutar i en beslågad

tonart och den andra begynner med en slags genomföring för att efter delvis upprepning af hufvudsatsen åter sluta i hufvudtonarten. Men äfven i klavertechniskt hänseende innehålla Scarlattis tonsättningar särdeles mycket nytt: vi möta der djerfva språng, korsning af händerna, ombyte af fingrar på en tangent, fortlöpande ters- och sextgångar, arpeggier och dylikt af förut obekant art. Omtalas bör också hans »Kattfuga», ett stycke, som kännetecknar honom såsom en fri och djerf humorist. Czerny utgaf (1839) ett stort antal af Scarlattis verk. Hos Breitkopf och Härtel utkommo 60, hos Rieter-Biedermann 18 Sonater, dessutom har Hans v. Bülow på Peters förlag utgifvit ett urval (18) af delvis högst intagande stycken (Pet. 277 — Pet. 1314 innehåller kattfugan, sonat och allegro). En billig och kritisk fullständig samling fattas ännu och vore — ej minst ur kulturhistorisk synpunkt — önskvärd. Af hans efterföljare må vi nämna Paradises eller Paradisie och en viss Alberti (född i början af 18:de århundradet) efter hvilken man har namnet »albertiska» (»albertinska») basen» emedan han var den förste som gjorde ett rikare bruk af de fortsatta likartade ackordbrytningar, med hvilka venstra handen ackompanjerar en melodi för den högra, såsom i den lättare pianostilen ännu är brukligt. Mozart har t. ex. använt denna bas i mellansatsen till en F durs-sonat, som börjar sålunda:

Frankrike. Senare än i England och Italien utbildar sig i Frankrike en organist och cymbalistskola, som når sin höjdpunkt med François Couperin och Jean Philippe Rameau. Såsom grundläggare till densamma anses Champion de Chambonnières. År 1670 hans (dödsår) utkommo af honom 2 böcker klaverstycken, hvilka redan tydligt förbereda Couperins och Rameaus skrifsätt. Släkten Couperin bragte oafbrutet från 1630 till 1815 en lång rad delvis betydande organister och klaverspelare, hvartill familjen Bach i Tyskland bildar ett motstycke. François Couperin, den mest betydande i släkten, deraf binamnet »Le grand» (1668—1733), och Rameau (1683—1746) kultiverade i sina icke så särdeles talrika klaverstycken företrädesvis dansformen och ett slags programmusik, som med sin skarpa och pointerade karakteristik behagligt sticker af mot de många styfva och torra alster, som åstadkommas af deras samtida, och därför hade ett lifvande och väckande inflytande på dessa. Det är utan allt tvifvel att icke till och med Seb. Bach rönt inflytande af Couperin. Fransmännen hyllade lik-

*) Vi ha sett att virginalen (af *virgo* jungfru), ett älsklingsinstrument bland unga ladies i England, ej var något annat än en klaviacymbal-familjen tillhörig Spinett. Dess omfång var tre oktaver.

väl till öfvermått dessa eleganta snirk-lar, utsirningar och prydnader, som — enligt vår moderna smak — mer van-ställa än smycka ett tonstycke.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. April 16. »*Det var en gång...*», sagokomedi i 5 akt. af Holger Drachmann, musik af P. Lange-Müller (prinsessan:) fru Betty Hennings; en hofdam, fatburstärnan fru Strandberg, frk. Jungstedt; prinsen, Kasper, förste jägaren, en sångare hos prinsen; hrr. Palme, Janzon, Lundqvist, Strandberg. — 17, 21, 25. Meyerbeer: *Hugenotterna*, opera i 5 akt. af E. Scribe. (Drottning Margareta, Valentine, pagen: Fru Östberg, frkn. Klemming, Karlsruhn; Raoul, hr Sellman, som gäst; Nevers, Grefve St. Bris, Marcel: hrr. Linden, Sellergren, Strömberg; franska ädlin-gar: herr. Rudberg, Malmjö, Nygren, Fahlström, Janzon). — 22. Méhul: *Josef i Egypten*, (Benjamin: frök. Holmstrand. deb.), Adam: *Alphyddan*. — 24. *Filharmoniska Sällskapets* 3:e abonnementskonsert. 1. Gade: »Vårbud», för kör och orkester. 2. Hallén: »Trollslottet», dikt af Müller von Königswinter, komp. som symfonisk dikt för kör o. ork. 3. Gounod: »Gallia», lamentation för soli, kör och ork. (solist: frk. E. Nordgren), 4. Wagne: Charfreitagszauber ur »Parsifal» för ork. 5. Grieg: »Landkjending» för baritonsolo (hr Lejdström) och orkester. — 27, 29. Hal-lén: *Harald Viking*, opera i 3 akt. af Hans Herrig (öfvers. af A. Lindgren) Bera, Sigrun: fru Edling, frk. Ek: Harald, Erik, Gudmund Torgim, Sigleif: hrr. Brun, Nygren, Lundqvist, Grafström, Rundberg. — 28. Mozart: *Trollföjten*, (Pamina: fru Jenny Heintz, 1:a debut.)

Svenska teatern. April 18. Poise: *God natt granne* (Louise, Charles: fru Stentelt, hr Warberg) hr Warbergs soaré. — 19. *Flickor-nas gossar*.

Södra Teatern. April 22. Berens: *I ung-domens vår*.

Vasa-teatern. April 16—19, 21—30. Sup-pé: *Fatinitza*, operett i 3 akt. af Zell och Genée. (Wladimir, furstinnan Lydia Iwanowna: frkn. A. Pettersson, Keen; general Kantschu-koff, Julian von Goltz, Izet pascha; hrr. Grün-der, Kloed, Hirsch.)

Vetenskaps-Akademien. April 16. Franz Rum-mels afskedskonsert, pianoafton.

Storkyrkan. April 19. *Musikföreningens* 20:e konsert, Händel: *Messias*; bitr. kgl. hofkapellet och kgl. operans kör; solister: fru Edling, frkn. Nordgren, Wolf, (frk. Jungstedt på generalrepetitionen), hrr. Strandberg, Salomon Smith.

Berns' salong. April 21. Hr Ax. Rund-bergs vokal-matiné; bitr.: fru J. Heintz, frkn. Klemming, Nordgren, hrr. Lejdström, Hag-man, Sellergren, Borgstedt, Lundmark. — 28. Hr Edvin Sjöbergs matiné; bitr.: frkn. Klem-ming, Nordgren, en musikalskarinna (grefvin. Taube, f. Grabow), hrr. Strandberg, Lejdström, Lang (harpso och pianoackompagnement.)

Kgl. operan har under senaste vec-korna haft åtskilligt stort att bjuda vår publik: två stora operarepriser, fru Hen-nings gästspel och en stor konsert, hvar-till kommer uppträdandet af en ny de-butant. Fru Hennings uppträdande på operascenen i Drachmanns sagospel »*Det var en gång...*» blef för den berömda skådespelerskan en ej mindre triumf än gästspelet på dramatiska te-atern. Pjesens framställning för öfrigt tål ej vid jämförelse med återgifvandet i hennes hemland. Kompositionen till

den förträffliga musiken i densamma, Lange-Müller, som var närvarande vid den enda representationen, torde ej heller ha varit så alldeles belåten med vokalprestationerna, emellertid framstod i det hänseendet till sin fördel fru W. Strandberg och frök. Jungstedt med sina kupletter samt hr Lundqvist i jägarvisan. — Efter sex års hvila har Meyerbeers storartade opera »*Hugenotterna*» återkommit på repertoaren. »*Hugenotterna*» gafs här först 1842, sex år efter operans första debut i Paris. År 1866 hade hon hos oss upplefvat 50 representationer och 100 hösten 1880. Rolbesättningen var nu alldeles ny med undantag af Marcel-Strömberg och pagen frk. Karlsruhn. Fru Östberg hade efterträdt frök. Vendela Andersson som drottningen, frk. Klemming, frök. Ek i Valentines parti, Raoul och Nevers representerades nu af hr Sellman och Linden, efterträdande hrr Labatt och Lange. Med våra närva-rande resurser gafs den mycket fordrande operan på ett mycket tillfreds-ställande sätt. Fru Östberg var bril-jant som drottningen, vi ha sällan hört henne så till sin fördel både hvad kolo-ratur och bel canto beträffar. Skulle något mot henne kunna anmärkas var det — den obehagligt röda peruken, måhända historisk men i så fall förmodligen bättre passande den verkliga Margareta af Valois. Herr Sellman be-trädde åter som gäst vår första scen. Hans röst har aldrig varit sympatisk, men man åhörde honom dock under nuvarande förhållanden gerna, då med-täflarne om de stora tenorpartierna äro så få och hr Sellmans dramatiska fram-ställning alltid intresserar. I Valen-tines rol, särdeles i 4:e aktens stora duo med Raoul, hade frök. Klemming en svår uppgift att lösa men gjorde detta på ett sätt, som väckte både öfverrask-ning och beundran. Bland de franska ädlingarne gaf hr Linden en god fram-ställning af den ädle Nevers, fröken Karlsruhn sjöng pagens parti med sam-ma klockrena ton och lediga koloratur som alltid. Hr Sellergren var en im-ponerande grefve St. Bris.

Att Halléns »*Harald Viking*» åter-upptagits, har väl sin orsak så väl i operans egen beskaffenhet såsom ett stort nutidsalster på operans område och detta af en svensk komponist, hvil-ken dermed åstadkommit det hittills största inhemska operaverk vi ega, som ock i den omständigheten, att kompo-nisten nu är bosatt här och själf fått tillfälle att inöfva och leda sitt verk. Då operan gafs för första gången här i febr. 1884 med frökn. Ek och Jan-son samt hrr. Labatt, Forstén och Lund-qvist i hufvudrolerna, innehöll Sv. Mu-sikt. en längre redogörelse för och be-traktelse öfver densamma; för tillfället saknas oss utrymme att ingå i en ny sådan. Vår publik, som sedan 1884 mer fått sätta sig in i den Wagner-stil, som »*Harald Viking*» represe-

rar, har nu större förutsättningar för erkännande af de förtjenster, som det stort anlagda verket onekligen innebär, och vid första reprisen blef också både komponisten och de medverkande gan-ska varmt hyllade, ehuru af en publik som var fåtaligare än man kunnat vänta; troligen med anledning af det furstliga dödsfallet. Herr Hallén ställer med sin opera stora fordringar på både sångarne och orkestern, ja äfven på åhörarne i betraktande af stilens mindre populära art och mäktigheten af det brusande tonsvall, som genomgår det hela, ej lemnande örat mycket hvila. Utföran-det blef emellertid rätt tillfredsställan-de. Herr Brun var en god Harald, om än icke utrustad med den väldiga kraft som stod hans företrädare, hr Labatt, till buds. Fröken Eks anslä-ende framställning af Sigrun, torde man ha i minne; partiet syntes emellertid nu i det högre läget mera än förr an-stränga henne. Såsom sångaren Gud-mund föreföll oss hr Lundqvist stundom något matt, och partiet ligger i vissa delar väl lågt för hans stämma. Fru Edling sjöng vackert Beras rol, hvil-ken säkert skulle ha en god och ståt-lig framställarinna i fröken Jungstedt, om denna rol anförtröddes åt henne. Herr Nygren fylde sin plats väl som Erik. Vi torde sedermera återkomma till herr Halléns i många hänseenden märkliga opera och uppmåna vår mu-sikaliska publik att icke försumma be-kantskapen med densamma. På den sedvanliga konserten fick man denna gång till omvexling med »*Skapelsen*» höra Händels präktiga »*Messias*» (efter hvad vi hört, i enlighet med kronprin-sens önskan). Musikföreningen utförde med detta oratorium sin 20:e konsert; de öfriga deltagande äro omnämnda här ofvan. Såväl körer som orkester och solister hade heder af utförandet; lokalen är emellertid ej den bästa för en sådan konsert, hvarför intrycket af densamma ej öfverallt blef lika klart och godt. Filharmoniska sällskapets konsert denna gång å kgl. operan med bitr. af dess kapell under dir. Halléns anförande hade ett mycket intressant och omvexlande program såsom här of-van synes. Af dess nummer vann utan tvifvel Gounods ej förr i sin helhet här gifna kantat »*Gallia*» mest bifall, synnerligast för sin sköna »*Jerusalem*»-final, kör och solo, förträffligt sjun-get af fröken Nordgren. Gades »*Vår-bud*» och Griegs körverk med solo hörde också till de saker, som skänka alla njutning. Herr Halléns »*Troll-slottet*», det största numret för afto-nen, är ett talangfullt skrivet körverk med flera vackra melodiska stycken och textenlig musik, slutande med ett Pater noster, som med sin messande stil till en del gör ett eget intryck. Om instrumentation och stycket för öf-rigt har ref. svårt att efter detta åhö-rande döma, emedan hans erhållna plats under stycket, alldeles invid pukorna och

basunerna ej tillät att få en redig uppfattning af kompositionen i sin helhet. Vi vore frestade att yttra oss något om tonsättningen och dess musik såsom till sin idé »filosofisk-moralisk» enligt kompositörens intention och därför närmare betrakta textinnehållet, men afstå från att fördjupa oss i denna mystik, hvares rimlighet vi ha svårt att finna. Konserten utfördes i alla hänseenden förträffligt under den energiske ledaren. — Under stora ovationer har den utmärkte pianisten Franz Rummel tagit farväl af vår publik med sin pianoafton å vetenskapsakademien. Tillställarna af de öfriga ofvan nämnda konserterna hade att fäna sig åt talrik och tacksam publik. Synnerligast bjöd hr Sjöberg på värdefullt biträde och program.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. »Konung för en dag» gifves härstädes 1 maj. Offenbachs »Hoffmans sagor» kommer inom kort upp på scenen. Conrad Behrens begynner om ett par veckor sitt gästspel. Utom Wilhelm Tells och Roccas partier kommer han att utföra Marcell i »Hugenotterna», Max's i »Alphyddan», Gavestons i »Hvita frun», allt på svenska.

Vasateaterns nuvarande direktion och personal taga med denna vecka afsked af hufvudstadens publik och gifva om söndag sin sista föreställning här, då troligen »Riddar Blåskägg» uppföres. Den 6 maj anträder en del af personalen: frök. Anna Petterson, hrr Kloed, Gründer, Hirsch och kapellmästaren Halldén, en turné i landsorten, hvarvid Upsala, Gefle, Falun och Vesterås besökas. Repertoaren utgöres af Offenbachs operetten »Fritz och Lisa», »Kolhandlarne» och farsen »Alla möjliga medel». Vid genomresan från Vesterås gifvas två föreställningar här i Stockholm, hvarefter kosan styres söderut.

Andelig konsert gifves den 4 maj i Musikaliska akademien till förmån för barnhemmet Lugnet med bitr. af grefvinnan Taube, frkn. Riego, Wolf, Piehl, d:r Svedbom, hrr. Aulin, Sjögren, Lejdström, Lindström.

Professor Byström höll den 16:de april i Musikaliska akademien ett intressant föredrag dels om kyrkosången i äldre tider, dels om densammas utveckling i Sverige från Luthers tid till våra dagar, hvarvid olika tiders sång och skriftsätt illustrerades genom soloföredrag och psalmer, af hvilka flera utfördes af fru Dina Edling, ackompanjerad af prof. Byström.

Till minne af H. K. H. prinsessan Eugenie är titeln på en af hofmusikhandlaren Abr. Lundqvist utgifven ny upplaga af prins Gustafs vackra sorgmarsch för piano. Vignetten prydes af vyer

af Stockholms slott, Fridhem, Eugeniehemmet och Hemmet för blindas.

Alice Barbi uppträdde i lördags å en filharmonisk konsert i Köpenhamn och hänförde publiken med sin behagliga sång och sitt högst konstnärliga föredrag. Flere nummer måste gifvas da capo. Första konserten här kommer troligen att gifvas om åtta dagar.

Stockholms allmänna sångförening utsåg vid sammanträde den 23 april till ordförande hr J. A. Nyqvist som i 20 år innehåft denna befattning. Föreningen kommer att i sommar företaga en konsertturné till några af Sveriges större städer.

Operaartisternas förening är namnet på en sammanslutning af sångscenens artister att främja deras intressen »i artistiskt och ekonomiskt afseende». Densamma bildades å ett sammanträde i operans foyer den 23 april, hvarvid herr C. F. Lundqvist gjorde en framställning af förslaget och dess motivering. Kapellm. Nordqvist var inbjuden att öfvervara sammanträdet. Förslaget till stadgar innehöll i sin 1:a paragraf det ofvannämnda ändamålet, hvarom meningsutbyte uppstod, då hr Nordqvist förklarade sig anse föreningen böra verka endast i ekonomiskt syfte, icke — enligt dessa stadgar — befatta sig med det artistiska, t. ex. sjugeternas ställning till chefer och till hvarandra, till publik och kritik. Den motsatta uppfattningen försvarades af hr Lundqvist och antogs vid öppen omröstning med 11 röster mot 7. Förslaget innehöll för öfrigt att en kassa skulle bildas dels genom medlemsavgifterna, dels af två konserter årligen samt en afgift af minst 40 kr. hvarje gång då föreningen biträder vid utom henne stående personers eller föreningars konserter o. s. v.

Teaterfrågan har varit under öfverläggning i statsutskottet, och kgl. m:ts proposition i utskottets andra afdelning förordats af tre ledamöter, hvaremot tre uttalat sig för afslag å densamma. Det vore i sanning bedröfligt om riksdagen nu skulle motsätta sig teaterfrågans lösning enl. denna proposition och den plan som vunnit så allmänt gillande samt innebär så stora fördelar å alla sidor. Det skulle lända vår folkrepresentation till föga heder om den äfven nu vägrade att skänka den lyrisk-dramatiska konsten det skydd och understöd som möjliggör dess upprätthållande hos oss på ett sätt som anstår ett civiliseradt land. —

Sedan detta nedskrifvits finna vi till vår stora fögnad att statsutskottet in pleno med 20 röster mot 5 beslutit i hufvudsak tillstyrka bifall till regeringens proposition.

Wietrowetz-turnéen har i mellersta Sverige hittills omfattat Nyköping, Norrköping, Linköping, Motala, Örebro, Vesterås och Eskilstuna. Frkn Wietrowetz

berömmes öfverallt för sitt hänförande spel äfvenså hr Lomberg för sin väl skolade röst och pianisten, fröken Marie Wieck för sin utbildade teknik.

Göteborg. Vid Harmoniska sällskapets musikalisk-dramatiska soaré den 23 mars utfördes under D:r Karl Valentins direktion följande musiknummer. 1) Hallén: Trollslottet, 2) Saint Saëns: duett ur »Henri VII», 3) Raff: Elegie, sopransolo (fru E. Wahlström) och blandad kör, 4) Sjögren: »Fogden på Tenneberg», ballad för baryton (hr Evers), 5) Goldmark: sopransolo och damkör ur »Königin von Saba», 6) Mozart: Rec. och aria ur »Figaros bröllop» (en musikälskare).

— Harmon. sällskapets 2:a årskoncert d. 27 april under medverkan af Stora teaterns förstärkta orkester hade till program: 1) Raff: Elegie (se ofvan), 2) Alexandre Georges: Chansons de Miarka (a. Hymne à la rivière, b. L'eau qui court, c. Hymne au soleil), 3) Liszt: Tu es Petrus, kör, orgel och orkester, ur orat. »Kristus», 4) Gade: »Elverskud» (Olaf, hr Evers).

Lund. Herr Algot Lange gaf här d. 17 april en talrikt besökt konsert och skördade synnerligt lifligt bifall.

Paris. På Folies-Dramatique har nyligen gifvits »Riquet à la Houppé», féeri i 3 akter, 20 tablåer af Paul Ferrier och Charles Clairville (efter en berättelse af Perrault) med musik af Louis Varney, som dertill skrifvit 22 musiknummer. Pjesen handlar om prins Riquets kärlek till prinsessan Beccasine, gynnad af féen Bichette men motarbetad af trollkarlen Alkokaz, som framkallar en löjlig rival i en bondes person vid namn Elai. Librettörförfattaren har åstadkommit ett stycke med nya effekter, som torde gifva en lång carrière åt »Riquet à la Houppé». Varneys musik innehåller flera goda stycken, så en romans (»l'amour c'est l'étincelle») och två ensembler i första akten, i andra en terzett och i tredje en mycket komisk kvartett »Voici le Notarie».

Wien. Millöcker har fullbordat en ny operett »Den fattige Jonathan», som först kommer att gifvas på Theater an der Wien.

Moskva. Sigrd Arnoldson har nu slutat sitt gästspel vid italienska operan och lemnat staden under de mest stormande ovationer. Flere tusen personer hade samlats på jernvägsstationen vid afresan och en deputation af studenter öfverlemnade åt henne en praktfullt utstyrd tacksamhetsadress med öfver 500 underskrifter. En hel jernvägs-kupé var fylld med de präktigaste blommor och många af hennes beundrare följde med tåget till nästa station. Vid hennes beneficeföreställning uppstod en formig batalj om några blommor som från de talrika buketterna rycktes lösa och inkastades af henne till publiken.

Dödsfall

Arban, Jean Baptiste, virtuos på cornet à pistons, konservatorieprofessor orkesterdirigent och komponist, f. i Lyon d. 28 Febr. 1825, † i Paris 8 april. A. har bragt cornetinstrumentet till fullkomning och komponerat en mängd briljanta stycken för detta. Han var musikanförare vid operabalerna i Paris och der en mycket känd personlighet.

Banffy, Georg, baron, ungersk författare och komponist, † i Pest 31/3 endast 35 år gammal.

Gelhaar, Mathilda, Fredrika, född Ficker, hofsångerska, förr uppburen operasångerska vid h. v. kgl. opera, f. 1814, † den 24 april. Mathilda Ficker debuterade tidigt, 15 år gammal, på scenen, der hon var samtidig med Jenny Lind, och hade likasom hon till lärare hofsångaren Isac Berg. Hon gifte sig 1836 med oboisten vid hofkapellet F. O. Gelhaar, utnämndes 1837 till hofsångerska och tog som Rosina i »Barberaren» afsked från scenen och

publiken d. 21 Juni 1860. Hennes dotter den utmärkta och intagande sångerskan Wilhelmina Gelhaar, förde namnet åter upp på operascenen.

Stål, Fanny, pianovirtuos, död i Vesterås d. 21 Mars, öfver 67 år. Dotter af språkläraren P. C. Stål studerade hon pianospel i Paris och har ofta, ehuru icke på lång tid konserterat här i huvudstaden.

Tivander, Knut Oscar, teaterdirektör och sångare, f. den 15 dec. 1842 i Stockholm. † den 16 april i Enköping. T. har börjat vid 14 års ålder sin bana vid Selinderska barnballettsällskapet, blef sedermera teaterdirektör vid Alhambrateatern på Djurgården och reste länge med ett operettsällskap, som äfven uppträdde i Kristiania. Han har på senaste åren låtit höra sig i den glada genren såsom kafesångare. Såsom skådespelare hade han lyckade roller som Pelle Lundqvist i Syfröknarne, Lundström i »Anderson, Petterson och Lundström», Montedafior i »Frihetsbröderna» m. fl.

Rättelser.

Artikeln »Musiklärar i naboländerna» i förra numret har på spalten 1 sid. 59 blifvit alldeles obegriplig i följd af svåra tryckfel. Rad. 12 står »E», läs *F*. Rad. 38 står »underdominantens», läs *tonikans, dominantens och underdominantens*. Rad. 60 står »uppnådda», läs *uppgående*. Rad. 72 står »temperament», läs *temperatur*. Flere gånger står »skola» i st. f. *skala* o. s. v.

Hvarjehanda

Jag vet mycket väl att ingen musiker kan göra sina tankar, sin talang annorlunda än himlen gifvit honom dem; men jag vet likaledes att han, när himlen gifvit honom dem, bör göra så godt bruk af dem som möjligt.

Mendelssohn.

Kritik. Fru X: »Var ni i går på konserten för enkor och faderlösa efter musici? — Fru Y: »Ja». — Fru X: »Nå hur var den?» — Fru Y.: »Åjo, för att vara för enkor och faderlösa så spelade de ganska bra».

Till salu å denna tidnings Expedition,
i Bok- och Musikhandeln:

Svensk Musiktidnings

Musikalbum

1888. — Pris 1 krona.

Innehållande: för Piano: *Auber: Andante, Adr. Dahl: Scherzo och Jultankar, Viet, Hollender: Canzonetta; Hambopolska* (från Västergötland) —; För sång: *Conr. Nordquist: Trubaduren*, romans för bariton; *John Jacobsson: Farväl; Ika: "Löft dit Hoved, du raske Gut!"* ord af Bj. Björnson.

Obs. *Aubers »Andante»* skrefs och tillegnades prins Oscar (vår nuv. konung vid ett hans besök i Paris-Konservatoriet.)

Hambopolskan, upptecknad från ett bondbröllop i Västergötland, har hittills ej varit tryckt och bekant.

RUD. IBACH SOHN,

Kgl. Preussisk Hofpianofortefabrik.
Barmen, Neuerweg 40. (Grundad 1794).

Flyglar och Pianinos

hvarje storlek och utstyrsel. Hålla utmärkt stämning. Solidaste konstruktion, ädel, stor sympatisk ton. Absolut garanti. Kataloger etc. gratis och franco.

Obs. Mycket billigt annonspris i Svensk Musiktidning — 10 öre petitråd — (rabatt vid förnyelse.)

Nytt i instrumentväg!

Hos **Palm & Stadling**,
40 Malmstadsnadsgratan 40,

inkomna Pianon från Hofleverantör Franckes i Leipzig berömda fabrik, försedda med

Paul von Jankós patentklaviatur,

hvars förnämsta företräden framför den vanliga äro: handens naturliga läge, derigenom att tummen rör sig på ett längre register än de öfriga fingrarna, hvilka ej heller behöfva föras in emellan halftonerna, större anslagsvidd, så att en barnhand lätt griper oktaven, fingersättnings likhet i alla tonarterna samt förhöjd säkerhet i anslaget.

PEDALPIANINON,

afsedda för orgelelever.

Lager af Flyglar, Pianon och Orglar från 10 berömda utländska firmor.

Stort lager af **Gitarer**, Violiner, Flöjter, Klarinetter, Dragspel m. m.

Billiga priser! Lätta betalningsvillkor!

PALM & STADLING,

40 Malmstadsnadsgratan 40.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å Svensk Musiktidnings expedition, Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Till salu i alla boklädor:

Sånglära

för folkskolor och allmänna läroverkens lägre klasser.

Utgifven af

N. Hagström,

lärare i sång o. musik vid Helsingborgs h. allm. läroverk.

Första kursen.

Pris 1 krona.

Denna sånglära har erhållit de ämplatse loford af framstående fackmän både inom och utom landet.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmstads.

INNEHÅLL: Alice Barbi (med porträtt). — † Prinsessan Eugenie. — Ur J. N. Ahlströms anteckningar från en resa i utlandet 1845. — Pianot; utvecklingen af stilen och tekniken (forts.). — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Rättelse. — Hvarjehanda. — Annonser.